

CURIERU ROMANU

Pretul prenumeratiei pentru Curierul Român împreună cu Buletinul Oficial, este de doi galbeni pe an; iar in parte anul quâte un galbenu.

Abonarea se face in Bucuresti, la

Gazetă

POLITICA, COMMERCIALA

SI

Litterară.

Redactie si la D. Iosifu Romanovu; la judece la CC. Cărmuiri si la DD. Profesori.

Aqueastă fôie ese de doê ori pe septemână, Martea si Sâmbăta, iar Buletinul de patru ori.

ANUL XVIII. N°. 94.

BUCURESCI. SÂMBĂTĂ, 14 DECEMBRIE 1846.

BUCURESCI.

Luni, 9 Decembrie. Zeul pianului se află de patru zile în capitala noastră. — Astăzi seară și a dat cel întâiu concert în sala D-lui Momolo și își propune a mai da încă două. — Bucuriile ce a jucat au fost Andante dela Lucia de Lamermoor, Fantasie pe motivuri dela Norma, Tarantela de Rossini, Mazurka de Kopin, Poloneza din Puritani, Invitație la Rals de Veber și Melodii Ungurești.

Trei sute persoane, din societatea frumoasă a capitalei au priimit pe artistul în applaude și fisionomia-i inspirată s'a animat în cercul adoratorilor; — dăca este o adorație sinceră, este așea ce o primesc artiștii. — Dela cel întâiu debut ar fi zis cineva că suflul cel mare al artistului s'a vărsat în toată sala și inimile auditorilor au devenit klaviruri în care revibrau, ca prin elektrismu, sunetele klavirului ce se încorporasse cu artistul. — Artistul și klavirul era una, căutătura sa se stingea și se animă într'un somnambulismu prin regii mistice și mâinele-i băteau mecanicește ivoarurile ce adduceau toate glasurile creației la melodii variate de ast geniu creator, la concerte divine. List nu bate piano ca cealaltă lume muzicală; — El are o manieră a sa, o metodă cu totul a sa. — Ziceam totdeauna că muzica este pentru glas numai, și mai mult sau mai puțin pentru kutare sau kutare instrument, dar nu auzissem pe List, nu auzissem acest piano-forte ce cuprinde toate instrumentele inventate și neinventate încă și note la care nu se poate nici coborî, nici înălța glasul omeneșc.

De a mai zice ceva despre acest kolos ce admiră Europa întreagă, ar fi o pierdere de timp zadarnică. — Veți să știți cine e List? — Trebuie să-l ascuțiți. — El se joacă cu inima ta, ț'o stoarcă, ț'o înalță și ț'o înmoaie precum îi place. Dăca nu știți ce va să zică amorul, dăca nu știți ce este divinus și infernal, ascultă pe List. Ce este de spus, ce este de lăudat, este că în această capitală care de și cu numărul locuitorilor săi de o sută mii, poate să amăgească a atrage băgarea de seamă a Artiștilor; dar societatea înțelegătoare a ta, eu unul nu o puteam întinde mai

încolo de două sute persoane, nu în stare a da doi galbeni ca să asculte un ceas numai un artist, ci în stare a da trei patru sfanți ca să-și petreacă o seară în treagă de iarnă la teatrul național sau la ceea ce se zice azi Teatru Italian. Progresul însă este foarte îndrăgială foarte mare, dar îl simțim numai la ocazii. — Toți aștia nu vorbesc de cât de concertul viitor al lui List; gîndești însă, Domnule List, că toți așea ce te pot gusta sunt numai aceste trei sute persoane ce pot plăti câte doi galbeni pentru o mulțumire de un ceas? Dăca îți plac applaudele, dăca entuziasmul ce dai, despregubește ceva pe artist, dăca un triumf de tot ce e mai tîrziu și mai simțitor într'o nație, poate lăsa o subvenție mai plăcută în analele artistului, de cât câte-va sute de galbeni, atunci nu suferi Domnule List ca toată tinerimea Romană să zică: List a trecut pe la noi dar n'am avut mizloace să-l auzim. Talentul tău nu poate fi plătit nici o dată în bani și moneda kurgătoare pentru asemenea marfă ca a ta, vei află abundând când vei da concerturi ce se pot auzi pentru doi sfanți numai.

C. BOLLAC.

MAREA-BRITANIE.

Protestația lordului Palmerston în kontra desființării republicei Krakoviei s'a și trimis la cabinetele din Viena, Berlin, și Petersburg. Dar nu va avea nici o urmare această protestație, protestație care este kurat de surda, și numai spre a face vorbă în lume, căci jurnalele angle spun kurat că Englitera nare nici un gând a se bate pentru un petițel de pămînt ca al Krakoviei. Jurnalul Daily News zice într'un articol al său atingător de această protestație că: «toate strigătele și notele diplomatice nu sunt alt ceva de cât năsip în okii poroarelor, nimic nu e zis cu dinadinsul, nimic care să poată avea vr'un rezultat căci nu e nimini care să vrea guera.»

FRANCIA.

În konsiliul ce se ținuse supt președința regelui se hotărîseră bazele protestației și din partea Fran-

vieii în kontra desfînțării libertății Krakoviei, și la 2 alle kurgătoarei s'au și ținut de către D. Guizot la kon-silliul ce a urmat la Tuileri. Ce'i mai mulți însă dintre ministri, și mai ku seamă D. Dușatel au propus mai multe îndulțiri în espresiile întrebunțate de D. Guizot în acea protestație; așa în lokul vorbelor: desfînțarea Krakoviei s'au pus: în korporația Krakoviei; asemenea s'au șters și vorbele: attentat la dreptul publik și la drepturile de neamuri, prekum și violația traktatului dela Viena, spre a se punne în lokul lor alte espresii mai noi.

În sfîrșit această protestație nu's'a mai pîrstrat karakterul său amenințtor și agresiv un voică dintru'ntriu a'i dă kabinetul; ea a devenit o notă delikată în kare numai doar kă se desbate dreptul tutulor și în kare și Franția se plînge ku kuvînt de fapta nedreaptă kare a isbit Republika Krakoviei, și face a se întrevedeă înkurkaturele și perikolele ce ar putea a se naște din aceasta în viitor. Kabinetul Tuileriilor zice apoi, kă'i pare rău kă n'a fost și el înkunoșințat de kuggetele ce aveau celle trei mari puteri.

Harta aceasta se va komunikă cellor opt puteri kare au subsemnat și au priimit traktaturile din 1815, și kare sunt Austria, Englitera, Prussia, Russia, Sveda, Spania, Portugalia și Franția; dar zioa în kare se va espedia această hartie vîrkă nu este hotărîtă, și pînă atunci, poate kă se vor mai face și alte modifikății. Gură mare, și treabă puțină.

P O R T U G A L I A.

Dela Vigo se skrie ku data 23 Noemvrie, kă cetatea Oporto și fortereta Valența tot urmează a nu rekunoaște guvernul reginei.

Jurnalele dela Oporto din 20 kuprind mai multe dekreturi date de către junta provisorie în numele reginei.

O R Ţ C I U N E.

(Urmare și sfîrșit.) *)

Confirmatio.

Dakă vom चेका ku deambruntul P. A.! istoria timpurilor trecută dintru 'ncherput pînă în veakul de față ku plîntate ne vomu konvinge, kă fieși kare poporu atît a sporit întru îndreptarea pîravurilor, inkăt șau ținut patria; vomu afla științele și artele, la acelea popoară a fi fostu totdeauna în cea mai bună stare, akăroga pepturi era inkълzite de fokul naționalității. Romani, kă s'au nu produku alte popoară streine în mijlok, pînă atunci au ținut skiptul împărăției, pînă kînd inimele cetățenilor era aprinse de amorul

patriei, pînă kînd patria, feriqirea ei, au antepuso vieții: Corpus animumque libenter offero, si repraesentari morte mea libertas civitatis potest — duo modo haec opto: Unum ut moriens populum Romanum liberum relinquam; hoc mihi majus a diis immortalibus dari nihil potest; alterum, ut ita cuique eveniat, ut de republica quisque mereatur. Cicero Philipica II. Muzăle kare duhul umplu de idei, inima de plîceri, pînă atunci răsunasă din șapte dealuri a Romei, pînă kînd idea nației romane era sfîntă înaintea lor. Dar durere! diskordia stinsă fîklia amorului, se viri la mijloku interesul privatu, și arunkă în acelea stînci primejdioase, ce și celea mai sfinte a unora harnici bîrbați propusuri le nimiciră pentru totdeauna, a patrii, a nației iubire, s'au fîklă numai obțetu de ironie, ku kare s'au folosia unii, spre a vîna inimi către sine, și prin urmare kuzară fraților sfîrșitu amaru. Asfeliu de ursit, de soarte și pentru marinimoasa Greție fu rinduită. Akolo eșiră ku adevăratu, la mijloku un Demosthene, aicî un Cicero al Minervei preotu, ce de mult ku statornikă kredință fokul ei sakrat în Roma l'au fost aprinsu; peroratau ku un foku sfînțitu, versatau spiritu, suflet și iubire de nație, de patrie, în pieptul koncetățenilor său, însă a lor glasu akum răsunasă în pustie, fiind kă iubirea nației era numai un somnu al fantazii, și amorul patriei esulasă (ehulasă) departe din a lor piepturi; în lokul institutelor romane, așzatzasau varvari obișeurile sale. Arta și știința, în kare stătuse gloria, mîrșirea Greției skimbatnsau într'un obțetu de suspinare, și puterea Romei a arusu. Din vecea lor feriqire, din veakul lor de aur, strenepoților idei au rîmasu numai, ce spiritul nădușesku, și kuzază un suspin amaru.

Nație! skumpu și minunatu nume! la o astfelu de esklamare puneți mina pe inima P. A.! și întrebățiō kîtu bate întru dorința luminării și a mîntuirii ei, și v'ă veți konvinge, din voi înșivă, dakă mai este ceva sperare, spre luminare. Ah! dea cherul, kă o adevărată a inimii și a duhului kultură, s'au pîtrundă afundu la inima Romanului, pentru kă numai știința și voința lîmurită, dakă se va desvolta în biserikă și în șkoală întru adevăru va face kă Romănu suferitu, s'au și ajungă skorul său.

Patrie! prețuitu și naltu nume înaintea aceloră, ce kinosku bunătățile tale, la ata numire spiritul bate mai aspru și inimile nevinovate s'au simțesku ku plîntate multumite. Ce e patria tinerilor auzitori? La o astfelu de întrebare, puneți mina pe inima voastră, ne pîtrunsă inkă de spiritul înprotiviri și veți kunoaște, kă bate mai aspru în pieptul vostru singele; au nu deșteaptă o lume nouă ku totul înaintea voastră? Nu v'ă deskide un kîmp larg spre lukrare? Nu v'ă însușă un entusiasm mai ferbinte pentru înaintare, o astfelu de pronunțare? „Si dakă nu, formațivă în idea voastră un haos, ce domnea în fire mai nainte de

*) Bezi N° 93.

creare, rădăcinate pe aripile fantaziei, pen' la lumea aceea, unde grijile și mihnirea, numai gâtescu omului mormint vechik; căutați de aici întru o depărtare adâncă, străbateți peste umbrele nopții acestei triste, acolo întru o depărtare ni se deskide o lume, unde brațul unei mame și un vers melodios domolește plân-sul unui prunc și întinde peptul spre nutrire, învâin-dul spre un somn dulce. O lume, unde vârsta tinere, ka zefirul de ușoară, zile dulci de ferici-re căntă la eho reskântătoare, unde tinerețea zimbitoare s' înkină Dumnezării și plăcerile ei pe aripile timpului peru, ne lasă. O lume unde skopuri mintuitoare s' propu, ce gloria și un dafin ne vestejit le așteaptă. Unde amorul și prietinia ku katene sfinte inimi leagă spre lucrare. O lume, unde ruja primăverii ku un miros umple sumeata kimpie, de pe a străbunilor țărîni. O lume, unde ku bucurie s' sârbează dulcea aducere aminte, celor ce drepturi, virtuți și îndemni-țări, au p'ratu pentru umanitate. Această lume P. A.! e patria; și cine este acruți peptu s' nu simtă ferbinte, pentru a ei înaintare ce toate în sine kuprinde, care omului între naștere și mormint îi pot fi plăcute.

Vă întreb V. A.! ce însemnează a iubi patria? a s' lega ku totul de p'mintul, unde mai întiu i s' ivi soarele pe un orizon serin: a s' jertfi singuru p' mîntului, de care'l ținu legatu simțămintele korporale? E drept k' Ovidie zice: Nescio qua natale solum dulcedine captos ducit, et immemores non sinit esse sui. Dar eu nu aprobezu, a s' jertfi singur însoțirii a k'ruți nume l' poartă, și mai înkolo a nu ști nimic. Oh! această o jalnică gâtcire, o strikare pentru umanitate, un egoism spurkat, ce produce cele mai triste urmări pentru omenime. Altul e patriotul prea vrednicilor auzitori! eu îl aseamănă ku un munte bine kvîntat, din care purced riurile, ce ku ar' rekoritoare adapă pe cei depărtați, ka și pe cei de aproape; la picioarele lor krește ruja dragostii, și pe virfurile lor vioala umilinți înflorește; îl asemănă soarelui, ce luminează întru depărtare, pin la marginile p'mintului. El povârțuește kugetele, înalță umanitatea la un grad mai însemnat — e gata în tot minutul ași învinge briul ku arme, spre a ar'ra o patrie dulce, cei întinde mijloace spre kultură, în kontra tuturor silnicilor înflințe. El pe chelu ostenit de muok nedreaptă, îl o-dihnește, kunoștințele celea k'zute și de timpuri varvare umilite le rădikă; ar'ra pe chelu mai slab, și ține în respect pe chelu sumețu; celui întristat ei varsă mîngiere; celui k'zut ku inima, i însulfă duh și kurajiu spre virtute; celui ce pribegeste în umbra morții kumplete și rușinătoare, ce nu știe ași prețui vredni-ția și karakterul uman, i însulfă lumină și adevăr — k'ra celui indiferent simțăminte de a suferi ori ce pen-tru adevăr, pentru tot ce e bun și sfumos. O astfel de iubire a adevărului, un astfel de zelu ferbinte k'ra umanitate, sokot a fi însușirea unui patriot și datorita

unui omu de cinste. Astfel de amor patriotik a inimii eroice înalță în nemurire, este izvor de mari virtuți și șkoală de moral.

Patria este o însoțire, care trebuie de skop s' aibă fericierea publikă, fericierea binelui komun, fericierea tuturor konsoților întogma; trebuie s' p'zuoască a kultura umanitatea f'ra căutare la nații sau persoane, așa, k'ra fieșkare an și fieșkare sekul s' dea viitoriu-lui s'ru o umanitate mai bună și mai kulturală deku primis' dela chelu trecut. „Si cine nu kunoaște, k'ra la o astfelu de sporire s' poștește și o lucrare ne o-bosită? și înkă o lucrare a tuturor konsoților. De aici firește urmează, k'ra chela ce nu p'zuește la o astfelu de luminare, nu e vrednik de a s' folosi ku îndemînările avelaș însoțiri, este vrednik de a s' l'p'nda afară, după m'rturisirea marelui filosof și ora-tor al romanilor Ciceru: «Prekum în trup, dak' é ceva, care ar strika cheluilalt trup suferim a se arde și a se ția, ka mai bine s' p'ară unul din m'rdulari, d'k'ra trupul întreg; așa în trupul republicei spre a sk'ra totul, s' se taie tot ce este bolnav.»

Drept k' învictoriul așteaptă triumf, atletul ka kreștetul ku laur de bucurie s' i s' inkoronează; în-s' de kumva nu s' înfînțează; el nu șau perdat me-ritul s'ru, desfătarea ce au simțit în lucrare, dulcea aducere aminte k'ra au înplinit k'ra au putut, și spera-rea nemuririi îi vor servi de răsplătare — dak' este adevărat aceea ce au zis avelaș Ciceru: «Tuturor avelora, care au sprijinit patria ku armele, au ajutat ku sfatul, o au m'rit prin știință și lucruri înv'zate, le este g'rit un lok a numit în cheru, unde cei rep'o-sați în veți s' află.» Si marinosul Belizarie: «Vir-tuțile mele ce leam pus pentru patrie, pot fi uitate de rege, dar nu vor fi șterse nici odată din memo-ria oamenilor; și k'nd sar întâmpla și aceasta din ur-mă, eu totuși imi voi aduce aminte de ele, și această pentru mine e destul.»

E p i l o g u s.

În sfirșit v'ra grăesku tinerilor șkolari! voi sînteți strănepoții avelora, karii n'ra într' popoară un mu-me mare neau l'asat. Dela voi nația română, patria și tronul poștește numai una: Ka pre voi în această a muzelor palestre, unde s' p'ane temein fericiții și tal-pin' unui dulce viitoriu — care sînt zidite ku skop, ka statului ok'rmuitori înțelepți, religii kreștini ade-vărați, printului supuși kredințioși și patrii chetjenii bunii s' dea, s' v'ra p'egătii, ka odată ku cinste s' impliniți lokul unde spre înalțarea binelui komun se va da prileju; viitoriu dar' în voi s' inkrede și așteaptă dela voi avelaș ajutoriu, ce sau obichuit a aduce neamurilor bărbății cei mari. Iată a voastră ginte întru întunerek fiind adin' suspin'ă, v'zând k'ra m'rirea străbunilor și kultura e immormintată. Nu ofțări deșerte, nu zelu f'ra statornicie, nice sume-

ție înaltă, care nu ne leagă mai strâns de interesul nostru, care e vițiul sufletului înproivitoriu cu totul skorului, pentru care sîntem kreați. Zelu numai ferdinte cu statornicie, strădanik, virtute și inimă gata spre lukrare, care împlinindule vom arăta, că romînul singe întru noi nu este skimbat. Romîni nu mai pot fi în starea de pînă akum, lor le este de lipsă kultura; iar veakul în care trîim ne strigă ne închetat; că au sosit minutul ka să vază și romînul lumînă, au bîtat oara, ka să kunoaskă, că nuî trîi însămnat în karta provedinți, și klipa é de față, ka să se desfakă odată katenele întunerekului, supt kare de mai multe veakuri greu gemea. Pentru că numai acea pînă (nație) trăește întru adevăr, a krei rept kultura, moralitatea și naționalitatea il inimează, îi în-suffă viață și îndemn spre lukrare. Acestea sînt grațiile acelea kăroa este datoare umanitatea skăparea de supt jugul robii; ele înpodobesk ku metal pepturi și înfrumuseța kapete omeneshti. Acestea deskopere celor aruși, nădejdea unui viitoriu mai fericitu — des-fură katenele întunerekului, și aleargă pîn la marginile pămîntului, spre a mingăe și ajuta, pe cei ce ku statornicie le urmează. Acestea numai ne pot și pre noi tinerilor auzitori! asigura despre un viitoriu mai fericit, ne pot deșkide o kărare sigură, pîntre fortunele veakului de a ne pzi esistința; aceste rup-tau și pînă akum varvarismul mare parte din lume și au arătat, că viața omenskă are să se konze-kreză numai virtuții și științelor. *)

Am zisu.

Andreiu Papp.

DEPARTAMENTUL VISTIERIEI.

Fîind că cîinstita Obștinuta Obșteaska Adunare au hotărît zile de lițitație alle oknelor, și kare sînt:

Cea 1-ia Joi la 19 alle kurgătoarei lunii,

Cea de al 2-lea Sâmbur la 21, și

Cea de al 3-lea Sâmbur la 28 alle ațeeși lunii,

De ațea se face tutulor de obște kunoskuri ațea-sta, ka cei ce vor fi doritori a lua asupră-le venitul ațestui okup, să vie în sala seanțelor cîinstitei Obștești Adunări la zilele sus însemnate; iar kondițiile le pot citi atît la kanțelaria cîinstitei Obștești adunări, kât și la Vistierie.

Seful Departamentului I. Filipkesku.

La judekătoria județului Gorji prin hotărîrea ce a dat asupra dări pe față a falimentului kasi trăsosa-

*) Acest kuvânt s'au rostit ku prilejul citirii klasi-fikaților la Blaj în Iulie a. k.

tului Pitar Matei, Sișesku, sau orînduit Judekător Komisar D-lui Sărdaru Bănik Politimos unul din mădu-larile Judekătorii, prekum și sindivii vremelnici dintre kreditori D-lui Medelnicheru Grigorie Bălțeanu și D-lui Pitaru Petrake Frumușanu, kăroa este a li să înkre-dința ațerea după katagrafie, spre a să vinde ku me-zat îndesfățerea kreditorilor, și a soției sale. Iar so-rokuk adunări kreditorilor spre îndeplinirea art. 206, este a fi la 21 Dekemvrie kurgător.

Prezident I. Sămboteanu.

Sfatul Orășenesk al kapitalei Bukurești.

Luînd Sfatul în bîgare de seamă că urmează a se mai kobori prețul ce pînă akum s'au urmat la franzelă în kapitală, kare face parte la artikulul îndestulării orășanilor, au kemat în a sa presusdvie pe lukrătorii ațestui artikul, și după desbateră ce au avut ku dișit asupra skăderii ațestor prețuri, au hotărît în sfirșit ka în viitor se urmeze numiții ku vînzarea franzelei kîte parale patru-zeci okaoa, sokotînduse într'o oka de plin zecă frazele mici și kîte patru parale franzela; iar pînă ce obișnuesk ațesti antreprenori a skoate pe lingă franzelă, pe kare o bate pe koaje, kîte parale doș-zeci okaoa deplin skoțînd amîndoș ațea în kalitatea cea mai bună, koartă și dreaptă la dramuri.

Prezidentul Ioan Otetelișeanu.

Marți, la 3 alle kurgătorului Dekemvrie, s'au urmat la produse și vite în oborul țirgului d'afară prețurile însemnate și anume:

Grul de mîna 1-ia, kila lei 70, 72, 74, 75, 76, 78, 79, 80, 81 și 82.

Idem, de mîna a doua lei 50, 58, 62, 65 și 66.

Idem, de mîna a treia lei 42, 46 și 48.

Orzul kila lei 32 și 33.

Ovul asemenea.

Fîina de mîna a 2-a, suta okă lei 21 și 22.

Mălaiul suta okă lei 15; iar ku okaoa parale 6.

Părekeea de boi mîna 1-ia, lei 420 și 430.

Idem, de mîna a doa lei 260 și 270.

Idem, de mîna a treia lei 180 și 190.

O vakă ku vițelul ei — 90 și 100.

Idem, steargă — 70 și 80.

R., I. D. N.